

въ своята хубава книга „Der deutsche Student am Ende des XIX Jahrhunderts“¹, е тъй да се каже „епоха на кризисъ, епоха на борба, за да си уясни своитѣ собствени стремления“. Студентътъ, вече по своята възраст, не може да има установени възгледи нито върху въпроситѣ отъ своята научна специалностъ, нито изобщо върху живота или политиката. Той е постигналъ въ университета именно защото неговото развитие не е завършено и съ цѣль да го завърши чрѣзъ научни студии — т. е. не като приема на довърне възгледитѣ, съ които случайно би се срѣщналъ, но като изучава съ научна пълнота и безпристрастие — и то по възможностъ по първи източници, а не отъ втора и третя ръка — проблемитѣ, които сж занимавали човѣшката мисль. Сжщността на университетското образование не състои прочее въ това, да се прѣподадѣтъ на студента „препарирани“ знания, нито въ това, да му се октроира едно готово чуждо мировъзрѣние (— това на профессора му), по въ това, да стане той способенъ самъ да търси истината — съ рискъ да се заблуждава — и самъ да си извоюва единъ мировгледъ, като асимилира и прѣработи критически както добититѣ въ аудиторията знания, така и онова, което му сж дали неговитѣ собствени изучавания. Но пристѣпва ли студента къмъ изучаване на въпроситѣ съ желание, да излѣзе вѣренъ непрѣменно неговия възгледъ, той вече се намира въ условия твърдѣ не благоприятни за неговото развитие. Студента и изобщо юношата не може да има обосновани убѣждения; всичко което той счита за такова, е въ сжщностъ прѣдубѣждение, а готовността да провери всестранно

¹ Лекции четени прѣзъ зимния семестъръ 1894/5 учеб. год. Гл. стр. 122 (5-о издание).